

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СТРУЧНИ ЛИСТ ЗА СВЕ ПОЛИЦИЈСКЕ РАДЊЕ

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ излази једанпут недељно. — Претплата се полаже у Београду код Уредништва „Краљ-Миланова ул. бр. 16. Теразије“ а у унутрашњости код овлашћених скупљача или на пошти. — Цена је листу на годину 20 динара, на по године 10 динара. За иностранство на годину 30 динара. За писаре при начелствима, практиканте у опште, општинске писаре оних општина које су већ претплаћене и за жандарме, у пола цене. Поједини бројеви не продају се. — Рукописи не враћају се. — Писма само плаћена примају се. — Огласи примају се по погодби.

ЛИСТ УРЕЂУЈЕ ОДБОР

ОДГОВОРНИ УРЕДНИК Н. ДИМИТРИЈЕВИЋ

АЛЕКСА — АЦА — СТЕВАНОВИЋ

ИНСПЕКТОР МИНИСТАРСТВА УНУТР. ДЕЛА.

На овај важан положај долазе махом људи са потпуним образовањем. Инспектор министарства као и начелник сматрају се свуде као главна артерија, кроз коју струји цео полицијски живот. . . . Г. Аца Стевановић је школован и спреман потпуно за ову важну струку. Рођен је у Београду 1844. год. Правне науке свршио је код нас 1867. године. У положају практиканта, по свршеним наукама, био је 3 године. У томе је положају он положио испит адвокатски. Као адвокат био је у Београду од 1870. до 1878. када је постао председником општине београдске. За овим постављен је за члана I кл. Управе вароши Београда, а неко време вршио је дужност управника. Крајем 1880. постављен је за судију округа рудничког; 1881. за судију београдског округа. Одатле, 1887. постављен је за начелника округа београдског, а јануара 1888. за начелника окр. књажевачког. Априла месеца 1889. постављен је за помоћника I кл. Управе Фондова, где је био до краја 1889., а тада је стављен на расположење владе, јер је то звање било укинато. Октобра 1890., г. Стевановић је био постављен за правног референта министарства грађевина, а јуна 1893. стављен је у пензију. Ну као пензионер није дуго остао, јер га после 7 месеци у јануару 1894. видимо опет враћена у службу као начелника округа подунавског, одакле је октобра исте године постављен за управника града Београда. Августа мес. 1895. год. г. Стевановић је постављен опет за правног референта министарства грађевина, на ком је положају био до фебруара т. г. Тада је постављен за начелника окр. нишког I кл. а у октобру ове год. постављен је за инспектора I кл. министарства унутрашњих дела, на коме се положају и данас налази. —

Г. Аца је био много пута члан правног одбора и члан дисциплинарног суда, зашта је и сад последњим указом по-

стављен. — Он је био и владин посланик и скупшт. секретар за скупштинску периоду 1875., 76. и 77. год.

За време минулих ратова српско-турских, г. Стевановић био је: у I-ом, аудитор шумад. дивизије у рангу капетана I кл. а у II-ом, командант стана врховне команде.

Радио је и на књижевности. Превео је са франц. језика популарно дело: „Десет месеци француске револуције од 1848. год.“

Од одлиција г. Стевановића има: Таковски крст III и Белог орла V степена.

ПОЛИЦИЈСКЕ РЕФЛЕКСИЈЕ

(НАМЕЊЕНО ПРЕСТОНИЧКОЈ ПОЛИЦИЈИ)

ПИШЕ

Један члан беогр. полиције.

(СВРШЕТАК).

Ова друга, дакле, махна београдске престоничке полиције: да је без духа у своме циљу, своди се на махну администрирања полицијским задатком; другим речима, несхватање самог појма полиције у опште, неумешност и оскудица у истављању свакој појави регула по којима ће да живи и да се креће, — и чини те се београдска престоничка полиција, при свакој новој појави, при свакој новој професији, која се, у развијању друштвених сталежа, нарочито у престоницама јавља, налази фрапирана и збуњена да се у конкретним случајима оријентише.

Разноликост друштва у престоницама изазива и разнолике потребе, захтеве, угодности, па често и пресију скретања пажње друштву у престоницама, које, у брзом животу, само нема довољно времена за све појаве.* То опет и чини појасу разноликих професија, које су резултат друштвеног живота. Међу тим, по општем принципу полицијског задатка све што је стављено јавној употреби, све што служи јавном

* На пр. коликотерство у великим престоничким градовима само су једна пресија на друштво, обраћање пажње, заустављање погледа на појаве литерарне, политичке, које се друштву, што јури, за вечитим прогресом en passant нуде, а које оно, да не губи од свога времена en passant и прима.

задатку, све што се чеше о *оштру, јавну службу* и услугу, — подлежи контроли, регулисању и организацији полиције. То је то *администрирање полиције у своје задатку*.

Ваља, дакле, довољно духа, проницавости администрирањем у опште полицијом, а на по се престоничком полицијом.

Београдска престоничка полиција, ваља да, својом фаталношћу, ретко кад да није у томе оскудевала!

Ми смо изнели, потврдили, документирали, да београдска престоничка полиција има у својој организацији све принципе модерне престоничке полиције, и кад се она, по резултату, који даје, и који смо ми изнели, оглашава само као једно тачно административно надлештво, које савесно и бројно отирава масу послера из свога задатка, — значи, да београдска престоничка полиција, не изводећи принципе своје организације, рђаво администрира својим задатком.

Да ли таквој појави београдске престоничке полиције има недовољности у чему?

Ми не спадамо у људе, који теже — само за новачењем. Напротив, ми смо међу оне, који увиђају, да се већ исцрпело у давању — новости. У нас има толико закона, толико измена, допуна и замена у њима, забачених и растурих по свима могућим „зборницима закона и уредаба“, да се, скоро по свима надлештвима, при решавању конкретних случајева, претходно морају расправљати питања о *важности и надлежности* закона.*

И у овом питању, које смо истакли у својим „рефлексијама“, претресању организације Управе града Београда, не сводимо као резиме захтев реформације органисања београдске престоничке полиције. Напротив, у мислима смо, да смо довољно испољили, *о београдској престоничкој полицији нису потребне радикалне реформе*.

У данашњој својој организацији, која је она још пре 38, respective 50 година, београдска престоничка полиција потпуно одговара и своје *положају* и своје *циљу*.

Ми само, свим овим што смо до сад изнели, констатујемо, да се београдска престоничка полиција *одстранила, одметла* од свога и *положаја* и *циља*.

Београдску престоничку полицију ваља само вратити у оквир њено организације: *енергично се прихватити администрирања њеног задатка и* — ево одмах њене реформе.

У овој жељи, у циљу да у овом правцу кренемо њену реформу и да обележимо, да београдска престоничка полиција не оскудева ни у каквој другој недовољности и покренуемо се на оваке — „полицијске рефлексије“.

Према свему, дакле, београдска престоничка полиција нема недовољности ни у чему. Њен застој, њена несавременост није у оскудици закона, у оскудици њене организације већ у нехату, неактивности, неенергији и непроницавости (без духа), која скоро више од једне деценије провејава кроз њу.

Ову смо мисао истакли у почетку ових наших „рефлексија“ и обећали да је докажемо.

Држимо, да смо довољно испунили своје обећање.

Dixi.

Qui habet auxes audiendi audiat.

* * *

Да завршимо.

Има један облик власти, којим се београдска престоничка полиција јавља и поред свога главног циља. Та форма њене власти нити јој је по чему сродна, нити се ма чиме додирује са самим појмом и циљем београдске престоничке полиције као полиције у опште те да је као њен огранак, који би, у збиру с осталима, само служило извођењу општег полицијског задатка.

Мислимо на *извршних облик* власти београдске престоничке полиције у грађанским споровима.

Тај је облик налепак, једна *натурена дужност*, која само омета, кочи цео рад чисто полицијског делања београдске престоничке полиције.

* Ова пометеност и неоријентисање у законима и изазвала је оправдану потребу, те је 1894. године образована и нарочита комисија, која је имала да рашчисти питање о *важности закона* по „Зборницима закона и уредаба“. Комисија је свршила свој задатак и још у почетку 1895. год. издата је „I. књига пречишћеног издања зборника закона и уредаба“, — па се, по српском обичају, на томе стало, те се и даље лута и тумара.

У самој организацији београдске престоничке полиције, у њеном „Устројенију управитељства вароши Београда“, од 11-ог јула, 1860 године, са свима модификацијама, које су му од то доба следовале, нигде се не помиње, нити ставља у дужност престоничкој полицији *надлежност и извршних власти* у грађанским споровима.

Та је надлежност *традиционално* природе; и у историјском развијању београдске престоничке полиције, издвајању од опште полиције у земљи и посебној својој организацији, просто је *предвиђена и арехутно* призната.

Траг њене *традиционалности* налази се у примитивном облику престоничке београдске полиције, у „Устројенију општина“, од 13. јула, 1839. године, којим и њој у круг рада спада „сва дела у струци полицијској, која у *срезови срезским началницима припадљују, извршивати*“.

Међу тим, „Устројеније окружни начелства и главне дужности срезских начелника“, од 12-ог маја, 1839. године, које је и данас у важности, одређујући однос окружних начелства према појединим гранама централне управе, у односу према министарству правде, ставља у дужност окружним начелницима: „Да пресуде судске сам, или посредством срезских начелника, у извршење приводи“ (тач. 7. одељак А. под г. поменутог устројства).

По томе је, дакле, и београдска престоничка полиција *имала и надлежност извршних власти* у грађанским споровима, који је у њеној примитивној организацији, од 13-ог јула 1839. године, *нарочито и наглашена*.

Но у даљем свом развоју и *свесности* појимања београдске полиције као престоничке, ова је надлежност отпала, јер се ни у организацији од 18-ог фебруара, 1860. године, ни у свима њеним модификацијама до данас, нигде не помиње.

Данашња, дакле, њена надлежност лежи у *тој традиционалности*, а *арехутност* опет у нарочитим прописима Грађанског Поступка, који се односе на *оштру полицију у земљи*, која у својој организацији има *изречну* надлежност у том погледу.

Грађански судски поступак, у §-у 462. 2-га алинеја, упућује парничаре, да се за извршења судских пресуда и решења обраћају полицијској власти, а у §§-има 403. и 404. ставља у дужност суду, да се и за извршења забрана такође обраћа полицијској власти.

На основу поменуте традиције и ових законских прописа, дакле, *арехутно* је призната и београдској престоничкој полицији надлежност извршних власти у грађанским споровима.

Међу тим, нагласили смо, да је ово само *натурена дужност* београдској престоничкој полицији, која *веома смета* посвећивању чисто полицијском задатку.

Основу за овако своје мишљење налазимо и у самој данашњој организацији београдске престоничке полиције, resp. у оној пре 38 година, јер она јој искључује ту надлежност.

Још у то доба, дакле, *појимало* се све оптерећавање престоничке полиције и таквом надлежности, па се није ни уносила у њену организацију. Само *арехутно*, по *аналогји дужности* опште полиције у земљи, *допуштала* се таква дужност и београдској престоничкој полицији.

Из личног искуства, из посведневног сазнања колико се губи времена, колико узајамно трпе и та извршних надлежност и полицијски задатак београдске престоничке полиције, — ми смо одсудно противни овом њеном *натуреном облику власти*.

Да београдска престоничка полиција потпуно одговори своје задатку, коме не оскудева сама организација, нужно је, и то преко нужно, да се еманципује од ове своје надлежности; тек тада биће *арехутна полиција*.

Реформе нису нужне, али је потребна *модификација*.

У својим *рефлексијама* изнели смо, а *coeur ouvert*, потпуно стање београдске престоничке полиције; указивањем на потребу модификације дајемо мисао за *рефлексије другима*.

Dixi.

Qui habet aures audiendi audiat.

15. децембра, 1897. год.

Београд.

ИСТРАГА.

VI. О крађи.

(СВРШЕТАК).

Врста тога специјалитета двојака је: једна се односи на круг крађа, коју зликовци бирају себи за мету, а с друге стране припадају амо и особине оних крађа, које су ма из кога узрока извршене, нпр. лопов остави један део готовине код покраћенога само зато, да би покраћени могао лакше посумњати, да му је ту крађу неко из куће извршио; или ако је лопов који се у туђе таване увлачи, он ту редовно украде куфер, који се обично на таван оставља и у њ сакрије ствари које је покрао, па тако са пуним куфером умакне, или се представи и понуди за домаћег учитеља, те при изласку из куће дигне и однесе што од одеда, које о чивилуку виси; или се прикрије негде у близини какве сељачке куће и добро мотри, где укућани остављају кључеве од куће и осталих одаја, када сви листом иду у поље на посао; или краде само макар веш, који је прострт на уже ради сушења и т. д.

По себи се разуме, да лопов — специјалиста неће остати само при свом специјалитету, јер препредени лопов, који обичај врата и прозоре извесно неће пропустити, да поред уобичајене крађе, украде и златан сахат који се ту деси, и ако му то намера није била. — међу тим ће такав специјалиста свој специјалитет напустити само онда, ако су га прилике или нужа на то нагнале. Овде ваља споменути и неке нарочите манире, који истина не стоје у вези са самим делом, али који могу послужити на то, да се лопов пронађе, или да се његова кривица докаже. Вешт лопов адиђара, који дође у какву златарску радњу у намери да ту крађу изврши, обично иште какав врло леп ланчић са смарагдима, или другим каквим драгоценостима, који се око врата носи. Елегантни кесароши, који долазе у какав хотел да одседну, представљају се обично као винарски трговци из какве стране земље, мењајући по потреби сваког своје име.

Поред наведенога, има и других важних околности, које лоповима при извршавању крађа на расположењу стоје као: брзина, умешност и поједине олакшице, на које се они вежбају и навикавају, те их редовно у своје послу и употребљавају. Такових околности има и сувише, и оне се само тачним и брижљивим студирањем могу сазнати и груписати. Тако ће се н. пр. приметити, да у понеким крајевима; лопови пре самога извршења крађе, отрују домаћег пса, и да у сваком случају за тровање паса, употребљавају један исти отров. Или ће се пак приметити, да су лопови ушли у нечије одаје кроз какав приземни прозор, а да га ниуколико нису покварили, што долази отуда, што је на сваки начин један од њих преко дана нашао zgodну прилику, да исти прозор отвори, а за тим да га опет привидно затвори тако, да им је онда ноћу лако кроза-њ у одају ући, где се крађа има извршити. Или се може приметити, како је гвожђе на прозору на особени начин пререзано, како је брава откључана, или шта је све употребљено, те да се онај зава, који је одређен да буде похаран.

Од особите су важности и оруђа, која лопови при извршавању крађа употребљавају. Ако се таква оруђа на лицу места нађу, њих треба дотични орган власти да покупи и добро чува. Сваком је органу власти дужност, ако сам истражник није на лицу места био, да добро види, шта се са нађеним оруђем чинило, или могло чинити, па те своје комбинације да затим саопшти самом истражнику ради његовога даљег управљања. Нема сумње, да је веома тешко одредити какву особину поједино оруђе има, или може да има при извршавању какве крађе. За то треба шири поглед, а не само једностран; јер ко обрати своју пажњу и на ситницу, тај ће моћи оденити и оно, што изгледа да је незнатно и невредеће. Наравна ствар, да се у таким приликама несме нарочита пажња обрађати ситницама, но треба добро уочити само оно, што је главно. Невешт посматрач може стотинама отворених фијока, или одврнутих брава на прозорима посматрати, па ипак да му се ови учине или сви једнаки, или сви различити, према начину, како он ту ствар посматра. Добром пак и вештом посматрачу, учине се они такође једнаки или различити, али он ипак може да опази, да сви они ипак имају једну или другу заједничку сличност, те ће онда све те тачке сличности довести у једну групу, које ће све по томе једну целину сачињавати, из чега ће се онда моћи до закључка доћи, да је та дела једна и иста личност извршила.

Ако се је, дакле, тако што опазило, онда се све оно што је заједнички опажено, мора једно с другим довести у неку извесну групу. При том је нужно учинити нарочите примедбе: да ли је позната каква особа, која на тај начин има обичај крађе да врши, или није. Ако је таква особа позната, онда ваља одмах прибележити све потанко, шта је при овој крађи опажено, како би се за тим, кад се та особа добави, могао и тај случај груписати његовим ранијим обичајима и особинама у крађи. Дакле у таким приликама главна је ствар да се зна, е да ли има особе, која на тај начин врши крађе. Ако пак така особа, која према нађеним околностима, има обичај крађе да врши, није позната, онда се покраће те врсте само стварно групишу т. ј. прибележи се, шта је особитога у тим крађама опажено, како би се то доцније могло сравнити са којом новом крађом, при којој би се можда лопову у траг ушло.

Деси ли се, дакле, каква нова крађа, па би се по појединим околностима опазило, да она има извесне своје особине, то онда треба пре свега добро извидети, да ли та крађа има каквих особина, које одговарају особинама личности, за коју се зна да такве крађе врши. Ако се то нађе, онда је посао лак, јер ће истражник наравно одмах према тој познатој особи предузети нужне мере. Ако се пак деси каква покрађа са извесним особинама, али се не зна за личност, која има обичај да такве крађе врши, онда ће се та врста крађе само регистирати, па ако се за тим после извеснога времена деси каква слична крађа и крадљивац се ухвати, онда се без сумње може узети, да је тај исти крадљивац и ону ранију крађу учинио.

Наравно да је поступак у овим стварима веома тежак; али ако истражник само један једини пут таке покушаје учини, он ће доцније доћи до уверења, да му труд није био узалудан, јер ће на тај начин стећи богата искуства у своје иначе одиста тешком и трудном послу.

ПОЛИЦИЈСКИ РЕЧНИК.

I.

О тапијама и њиховим потврдама код општинских судова.

Да би сваки српски грађанин, који своја добра притежава, у томе своје добро био обезбеђен и сигуран, нужно је, да се сопственици имања уредним тапијама снабдевају, како би у случају ма какве потребе, сходно пропису земаљског устава и грађанског законика, своја прва на иста добра могли бранити за себе и своје потомство.

Према наређењу §. 292. грађанског законика нужно је, да се сваки сопственик имања на своје имање убаштине, јер ће се само на тај начин знати сопственик таквог једног имања. Сваки онај, који се убаштине и судом надлежним утврђену тапију добије, може бити спокојан да га у имању нико и никада не може узнемирити. Са тако уредном тапијом сопственици могу имања излагати продаји, а купци истих биће сигурни, да купују имање кога се неће парничити и излагати излишним трошковима.

Дакле, сваки предходно треба да буде сопственик, иначе пренос ни у ком случају нема законске силе ни важности.

Према наређењу §. 295. грађ. зак. непокретно имање, као: куће, плачеви, ливаде, земље и остало, и при убаштинењу и при преносу мора бити тачно назначене и одређене тако, да се може разликовати од осталих.

Да би се ово могло извршити; да би тапија била уредна и уредно састављена и имала правне вредности, нужно је, да општински судови — који ове тапије од непокретних добара састављају — обрате своју пажњу на следеће:

да надлежни кметови изађу на лице места где се премер има да изврши, заједно са сопствеником имања. Но кад сопственик поред убаштинења и продају истог имања жели да изврши, дужност је кметова да и купца на лице места позову. Сем ових позваће и све суседе дотичне земље, који ће присуствовати премери и, који имају изјавити, да је сопственик одиста само своје имање мером захватио а да се њихово имање тим премером не крњи нити заузима. У тапији мора се тачно назначити, у коме атару и општини имање постоји; назив тога имања; границе и меће његове; и најзад и све суседе тачно уписати. Тако исто потребно је назначити и време закључнога посла. Дакле, на лицу места има се све ово тачно видети и

испитати, и све што је овим изласком на лицу места нађено, мора се подписима свију присутних утврдити на дотичној тапији, што ће се наравно и у потврди суда општинског ставити.

Овај премер имања извршиће се општинским метром а вршиће га један члан општинскога суда у присуству свију напред именованих лица.

Само на тај начин сваки ће па и општински судови увидети, да је све ово побројано од велике важности и да се мора извршити онако, како закон о томе наређује. Грађани пак, како сопственици, продавци, тако и купци, биће задовољни кад се виде у своје право својине сигурни и безбедни, јер таквим правилним радом и поступком суда општинског, приликом убаштинења и преноса непокретних добара, пресеца се пут заплетима, подваљивањима и излишним споровима грађана.

Ово важи за општинске судове и кад по званичној дужности издају тапије услед јавне продаје, па ма било да од другог издају потврђује; увек треба добро пазити и захтевати, да се све напред изложено у тапији тачно означи. Сем тога и мере у тапији да не буду само цифрама већ и словима исписане, а ако се имање налази у коме месту где су улице регулисане и добра нумерисана, ваља захтевати, да се назначи и улица и нумера под којом се дотично добро налази.

Тако исто врло је важно да суд при саслушању дотичног лица — продавца — саслуша о томе, да ли он ово имање сам без задруге ужива, какви су услови продаје и куповине, т. ј. купује ли се за готове паре и да ли је купац платио цену, или се купује на почек, ил се даје у трампу за друго добро. Кад се све ово изврши и тапија судом утврди, онда се око тога не могу више порађати спорови и према томе сваки ће бити сигуран у своје право непокретне својине.

Да би све ово било јасније ми износимо овде једну тапију по којој се неко убаштињава и врши пренос истога:

Тапија.

Којом се доказује да је доле изложено непокретно имање права сопственост Радоја Павловића теж. из Н. које он без икакве задруге ужива, а које је наследио од свога оца почившег Петра Павловића теж. из Н. од пре 10 година.

Имање на које се жели убаштинити постоји у атару општине великог селске среза Н. округа Н. а у месту званом „Липовица“.

Имање је ово:

ТЕК. БР.	НАИМЕНОВАЊЕ	ВРЕДНОСТ	
		ДИН.	П.
	Њива на којој постоји једна шупа од дасака а која граничи: источно до Павла Божића 20 — двадесет — метара, западно до Јанка Красића 20 — двадесет — метара, северно до Боже Павловића 50 — педесет — метара и јужно до Симе Стојановића 50 — педесет — метара		

На овој њиви постоји један службени пут који граничи источно . . . . . западно . . . . . северно . . . . . и јужно . . . . .

Комшије — суседи:

1. Павле Божић. 3. Божа Павловић.
2. Јанко Красић. 4. Сима Стојановић.

Сопственик:

Радоје Павловић.

Извршио премер на лицу места у присуству сопственика, сродника и суседа 20. Августа 1897 год. у Н. . . . .

Члан суда општинског:

Јован Стојановић.

Да је имање у овој тапији изложено права сопственост Радоја Павловића теж. из Н. које он без икакве задруге по праву наслеђа покојног му оца Петра Павловића бив. из Н. од пре 10 година ужива и располаже; да је члан суда општине Н. Јован Стојановић на лице означеног добра исто, у присуству сопственика и суседа, премерио; да су се суседи на лицу места а и пред ово општинским судом изјаснили, да овом мером није ништа како од њиховог имања одузето или притешњено, тако ни од селске ни од општинске земље, да ово имање по сазнању суседа и гласу пописне књиге Б., земљишта села Н. записатог под бр. 10 парцела I, ни с ким у парници не стоји, као и да је Радоје ово имање продао Илији Мило-

радовићу из Н. за пет стотина динара, и од њега све новце примио, суд општине Н. познавајући све лично исту тапију по наплати пописне таксе у корист општинске касе, својим подписом и печатом потврђује.

№ 480.

ДБр. 250.

(М. П.)

20. Новем. 1897. г.

у Н. . . . .

Председник суда:

Мика Ристићевић.

Чланови општинског суда:

Сава Тодорић с. р.

Драгутин Јовановић с. р.

+ Лазар Рајковић теж. из Н. подписао га С. Тодоровић.

Истинитост подписа и печата суда општине Н. тврдим с тим, да је такса плаћена и на тапији прилепљена и прописно уништена.

№ 300.

25. Нов. 189. . . . . г.

у Н. . . . .

Начелник срески:

Н. Н.

II.

О значају §§ 471, грађ. пост. 686 гр. зак. и 103 зак. о неп. порези.

Уредништво наше добило је ово писмо:

Бићу слободан да штовано уредништво замолим за једно објасњење преко свога листа.

У § 686. грађанског закона изрично је казано, да ствари кирајнице или закупца у добро господара унесене, гарантују истом за кирају. — У распису министра финансија од 17. апр. ове године Пр. Бр. 9293. који је упућен свима пореским властима између осталог стоји и ово:

„Тако, докле се за приватне тражбине тражи осуда, то за порез није потребно. — Чим се неко води на дугу по распореду бр. 2, 6 или 9 а није платио драговољно порез на време, власт има право да приступи езекутивној наплати.

Тако нема потребе разбирати, дали на покретност која се узима у попис стоји забрана кога другог; дали ствари служе као залога сопственику куће за кирају (§ 686. грађ. закона) и томе слично. А нема потребе разбирати за ово, зато, што је право државно на наплату порезе по чл. 103. закона о порези првенствено и искључује све друге повериоце без обзира на њихова обезбеђења, *иа је по томе држава у пречем праву чак и од оних залога из § 686. грађанског закона.*

Као и код приватних дуговања тако и за наплату порезе, закон издава из пописа ствари побројане у тач. 1. и 2. § 471. судског поступка.

Овде увиђавност власти треба да иде дотле, да доведе у сагласност правду и дужност“.

Молим уредништво да у интересу што правилнијег вршења службе објасни, ко је у праву, да ли § 686 грађанског поступка или поменути распис г. министра финансија.

. . . . . 1897. год.

С поштовањем Д. М.

у О. . . . .

извршитељ општине О. . . . .

Наше мишљење: Распис Г. Министра финансија потиче из закона о непосредној порези. Чл. 103. поменутог закона изрично и прецизно наређује оно, што је Г. Министар у своје распису навео и према томе, у извесним случајевима, треба се строго по томе распису управљати, јер он не стоји у контрадикцији са § 471. тач. 1. и 2. грађ. суд. поступка. Што се тиче сопственика куће и ако он по тач. 3. § 471. грађ. судског поступка и § 686. грађ. закона има право на унете ствари свога кирајнице за наплату кираје, опет се он по наређењу чл. 103. закона о непосредној порези равна ономе, који полаже право на какву залогу, и према томе, прече је право државе за наплату порезе од његове залоге. Јер по § 465. грађ. суд. поступка без судске пресуде може се пореза наплаћивати, док газда од куће мора своје право на уговору или пресуди оснивати. И по томе, њему је искључена могућност да се користи пречим правом од државе. У осталом, ваља према овоме довести у склад са чл. 103. зак. о непосредној порези и § 471. тач. 3. грађ. суд. поступка и § 686 грађ. закона и тада би појам био одређенији а постигла би се и једнообразност у примењивању законских прописа у овим случајевима.

ПОЛАЗАЈНИК

БОЖИТНА ПРИЧА

I.

На подножју планине Столова има један мали заселак, који се зове П..... а једва да броји својих десетак кућа расту- рених тамо змо, као зрна кад се ђердан проспе. Где ко имања има он и кућу подигне па ту живи са својима; тако је код нас махом, а особито у планинским пределима, где и не мисле да се село може ушорити.

У П..... су људи међусобно лепо живели и пазили се; се- оски хатар беше велики те не имадоше прилике парбити се око испуста или превата; сваки је имао земље довољно само ако је хтео радити. А нису то биле ни левштине, ти сељаци. Милина ти беше погледати у пролеће та засејана поља, а у јесен би ти срце заиграло кад видиш како је то свако ведро и задовољно.

Заселак није имао ни школе ни цркве — све је то било тамо у М..... где је и општина, и они су тамо одлазили само о великим празницима на богомољу, или кад би их власти позвале, и то само старешине. Млађи за све то нису знали. Они су мислили да је њихов кмет Мића највећа власт на свету.

И, збиља, П..... не беше нигде рђаво забележено. Власти су за тај заселак знале да добро и уредно плаћа порезу, да тачно врши кудук и да нема лопова. Кмет Мића био је за то веома поштован и уважен, и свуда дозван и призван, па се човек понео од тешка јордама и пред бољим и пред горим.

Ето такав је био заселак П..... од постанка свога. Нико у њему није ни сањао да може и што друго бити. Е, али ето, деси се и то, и догоди се баш један крупан догађај.

II.

Баш на самом уласку у заселак, поред пута, којим се кроз сеоце ишло, беше једна лепа и ако малена кућица, окружена воћем, из ког је провиривала као голуб из гнезда. Спретна и чиста беше та кућица и ако у њој не беше женског ува да је у реду одржава. Њен домаћин и домаћица и старији и млађи беши неки Велисав Манојловић, младић од својих двадесет и две године. На два месеца пре овог догађаја Велисаву умре мајка и он оста самац без игде икога на беломе свету.

Можда би се Велисав и потужио на своје јаде и невољу, да не беше, недалеко од његове куће, и друга кућа његовог побре, Ненада Станировића, његовог парњака и друга од најранијег детинца.

Та два младића беху дика и понос тога маленог сеоца. То беху најбољи раденици у селу. Па што су били поуздани у свачему, то се причало. То је најбоље знао кмет Мића. Он је тако веровао и једном и другом да није било ничега што им он не би у руке предао и мирно легао спавати.

По смрти Велисавеве мајке Ненадова мајка примила се Велисава као рођеног сина. Она га је прала и неговала као и свога Ненада. Кад би год доспела отпаркнула би кући Владисављевој да не да се ватра на огњишту утули.

Како им се имања сучељаваху, то су заједнички све и срађивали. Њих двојица беху доста један другом. Та позајме- ница ових двеју кућа није никад ни прекидана, па су је сад само наставили и везали јачим везама.

Расли заједно, хранили се једном храном, васпитани јед- ним саветом — они готово постадоше налик један на другог као јабука на јабуку. Само беше нешто разлике у нарави: Не- над беше благ као млеко материно, а Велисав љутац као рис; Ненад добродушан и широка срца и душе, а Велисав по мало пакостан па, Бога ми, и себичан; Ненад би на неправду за- плакао, а Велисав би погинуо...

Али, како имадоше мање посла са светом тако њихове нарави и не избијаху тако јасно. Њих су у селу сматрали као једно, и обично би човек могао чути старије људе, кад се за- говоре и распричају, где о њима веле:

— То су красна деца као да су од једне матере!

А по неки шаливчина би додао:

— Једна је од њих двеју погрешила, не може валити!

III.

Али ето дође нешто да покаже да нису ни од једног оца ни од једне мајке: загледаше се обојица у Љубицу Ивантића, ђерку чича Радомира.

Није била баш Бог зна каква лепотица та Љубица, али беше нешто на њој и у њој чему ни један не могаше одолети. Та љубав њихова дошла је ненадно, т. ј. нико је од њих није тражио, дошла је као што долази зелен листак у пролеће... Сретали су се с њом на њивама, у гају и чести; изнајпре се шалили, онда је почеше предусретати с неким поштовањем, па најзад дође и љубав; груну на њихове груди као мећава у зиму, велика, неодољива, силна. Она им однесе сву памет, сан, сваку мисао, сваки поглед — све...

Ова „красна деца“ видеше на један пут да то не може бити све на белом свету: што је твоје то и моје. Све би један за другог дали али Љубицу не би уступили један другом ни за сâм живот.

Ненад и ту беше мекши. Његова добра нарав и његово чисто и не покварено срце и ту беше готово да попусти да поклони, да да... Велисав већ беше друкчији: он је не би дао ни за све благо овог света, ни за љубав, ни за братство, па чак ни за мајку кад би му је ко из гроба подигао!...

Међу тим женско срце повуче срцу. Љубица заволи Не- нада. Она је волела и Велисава, али тек Ненада више. Она би била Велисављева тек онда кад па свету не би било Ненада — овако... Ненад је ту...

Велисав је смотрао њене погледе. Љубавниково око ра- зуме их, и он је све разумео.

Једнога дана срете се с Љубицом на њиви више куће и пође с њом. После дужег разговора рече јој.

— Нећу вала више да се мучим овако! Кућа је, брате, кућа! Да је човек за то да кућу кући њему не би жена тре- бала! Морам се женити!

— Вала и требало би!... рече му она.

— Сад само да нађем девојку.

— Потражи, Бога ми, и време ти је.

Њега нешто хладно прође кичмом.

— Ја велим, да и не тражим много! Ето тебе! Знаш ме — знам те!

Она га погледа.

— То не може бити! — рече му.

— Што?

— Што сам се ја обећала Ненаду.

— Кад?

— Јутрос. Нађе ме на студенцу и запитала, а ја му рекох да хоћу. Ових месојеђа држаћемо и свадбу.

IV.

Он само одступи од ње; не рече јој ни с Богом. Одјурити као махнит. Не окрете ни кући ни селу, него одјурити у шуму и јурио је као бесомучан. Пео се с виса на вис и спуштао у јаруге и урвине не знајући ни куд иде ни шта ради. Осећао је као да му је неко наложио ватру у сред груди па му та ватра сажиге и срце и душу. То беше страхан бол, страшнији од свију што је дотле осетио...

Мртав уморан сурва се под једну букву и паде лицем на земљу. Ту проплака кривим сузама; свака капља из очију но- сила му је по један део срца његова. Њиме овлада нека стра- шна мисао, а бујина природе његове подаде јој се. Он науми да спречи ту свадбу да је спречи каквим било начином па да би било и животом...

Тада је осетио како мрзи Ненада, мрзи га толико колико га је некада волео; и мрзио је на име његово, на сенку ње- гову, на дах његов...

И поче га избегавати. Они се више не виђаху, и ако га је Ненад сваки у Бога дан тражио. Кад би га видео сакрио би се само да не би морао с њим говорити и руковати се.

Исто тако клонио се и од Љубице. И ако је мрзо за њом, опет му се учинило да би је могао смождити; волео је, а овамо му се чинило да је мрзи.

Али она страшна мисао не остављаше га; она испуни сву душу његову; обујми сву снагу његову, па га носаше као ви- хор куд је она хтела. Изнајпре јој се одупираше, али беше немоћан да јој се одупре; она га је савлађивала све више и више, док најзад не поста биће његово. Та мисао беше да убије Ненада...

Дан за даном пролазио му је све црњи и гори један од другог. Не имађаше никога пред ким би се исплакао, коме би се поверио, ко би га сажалио или разговорио. За то му дани посташе ноћи, а ноћи пакао и морија. Он више не имаде ни

мирнога сна, ни сербезна залогаја. Кад би очи склопио и кад би сан пао на његове трепавице, тада му се пред затвореним очима, јављаху страховите слике: он гледаше како се Љубица смешка на Ненада, како му пружа руку, како га мази по црној коси. Тада дрекне и скочи. Сан оде да уступи место још грознијој јави...

Беше се већ готово распаметио.

V.

Дође и зима, насташе празници. Све дотле могло му се да се склања, али кад дођоше Божићни празници, не може му се на ино: стаде да спрема печеницу. Ту га нађе Ненад баш кад је печеницу наставио.

— Помаже Бог! — рече му.

Он плану, смрче му се пред очима, али се прибра и отпоздрави га.

— Где си ти, море?

— Ево ме.

— Видим! А знаш ли ти од кад се нисмо видели?... .

Шта ти је?... .

— Није ништа, имао сам посла.

— Каква посла кад ми кажу да си био ту, у селу?... .

Он не одговори ништа.

Ненад седе крај њега на једну гламљу.

— Бога ми, љутим се на тебе! Кад је то себе било кад се последњи пут видесмо!... Тражио сам те сваки дан! Па имам и да ти се хвалим, море! Женим се...

Њега подиђоше мравци, капа му паде с главе.

— Женим се, узимам Љубицу Радомирову. Сад о празницима ћемо и на прошевину. Не могу ти казати како смо весели, па ми криво што и ти ниси с нама! Љубица ми рече: да си је и ти питао би ли за тебе пошла, али ето, ја пре пожурио!... Ко пре девојци, оном и девојка! Него, наћи ћемо ми и теби цуру, знаш Марту; Љубица вели да је добра као добар дан... Али шта је теби?... .

Велисава као да подуже стотину бесова, он скочи као махнит, упаде у кућу, и док се Ненад од чуда окретао, на једанпут загрме пуцањ и Ненадова рука клону...

То би у тренутку. Док је Ненад дошао себи, Велисава већ не беше ту...

Осетивши бол а видевши и крв, Ненад скоро побеже кући не знајући ни шта је било ни ко га рани!...

А Велисав у ономе бесу докопа се плота, па с пушком у руци, право кмет Мишиној кући. Кмет Миша је баш постицао ватру око печенице, па кад га смотри насмеши се.

— Гле, Велисава! А од куд ти? Које добро?... .

— Није добро! — рече Велисав.

— Шта, болан?

— Убио сам човека...

Кмет се укочи и погледа га разрогаченим очима.

— Шта рече?!

— Убио сам Ненада!

— Ама шта говориш ти?!

— Убио сам Ненада!... Из ове пушке убио сам га, и ево ти долазим да јавим, ти си власт!...

— А кад си га убио?

— Сад, овај час од куће идем.

— А где си га убио?

— Код моје куће.

— А за што?

— Кад Љубица неће бити моја — нека не буде ни његова!

Чувши вику у дворишту укућани се искупише око њих.

Кмет га погледа некако чудновато па рече:

— Младене! Иди ми дозови Јевту пандура.

Младен отрча, а кмет се опет окрете Велисаву.

— Ама, збиља, говориш ли ти истину?

— Истину!

— Их, мој синко! Тешко теби!... Шта си сад од себе учинио! Да то није било нехотице?

— Није, хтео сам!

Кмет га испитиваше од сваке руке. Изнајпре му то све изгледаше неверица, али Велисав говораше тако убедљиво да му се морало веровати. Кмет Миша у први мах и не схваћаше све то, али кад дође себи он се распомами па стаде викаћи.

Тек Јевта стиже а он онако љутит заповеди осечно:

— Вежи га па терај судници!... А ти, Младене, иди ми зови Ивка и Степана!

Није прошло ни пуних пола сахата а кмет Миша већ беше код Ненадове куће. Срећом Ненад беше само рањен. Његова мајка већ беше дозвала Анђу травару те му зауставила крв и превела рану.

Велисава од суднице спроведоше у среску канцеларију, где га то вече оковаше.

Тако освану и засеоку П..... црн Божић, јер нико не могаше више бити онако весео, од како је за тај догађај чуо. нити се онако веселити као што се пре веселио.

VI.

Велисав је само на једно јадиковао: што није убио Ненада. Није га се тицало ни ислећење ни суђење, ни колико ће бити осуђен, нити што ће му имање на трошкове отићи — све је он бацно на страну. Један јидини бол тиштао је душу његову а тај је: „Велисаве свршио си — Ненад ће узети опет Љубицу!“

Све је признавао; товарио је на себе и оно што није као: да се два три пута накањивао да га убије, и да му се све измицала прилика, док му ето тада не дође сам под руку.

Судови га осудише на осам година робије.

И спроведоше га да издржи, а имање му оде на трошкове судске...

Сад он отпоче живети другим животом, страшним животом робијашким. Мемла од казамата, зло друштво робијашко, ланци, теретан посао, муке, батине, презирање и гнушање светско — све то паде на његову душу као олово.

Томе да додамо још и глас да се Љубица удала за Ненада, да су срећни, да му кућа напредује, да га у селу сматрају као ваљана и поштена човека!...

То га уби са свим. Омрзну на све: и на Бога, који је толико неправедан, и на људе који му и иначе беху мрски. Оугла и батине, и гвожђе, и мемлу, и рад, и смрад; никоме се није тужио; никога ни за што није хтео замолити, нити коме шта помоћи — повукао се у себе, сам је са собом говорио, сам се себи заричао да ће помутити срећу Ненадову, па да би незнам шта било!...

— Та доћи ће ваљда дан да и ја изидем одавде!

И тако су му пролазили дани један као и други, пуни чаме и мржње. Најмилија му мисао беше како да Ненаду живот загорчи, па се само њом и бавио...

Он никога није волео, па није ни њега нико. Сви су га мрзили и гледали да му напакосте. Он је трпео сва понижавања презирући оне који су га понижавали. Није се бранио од кривица што су му их подметали, примао је казну као и хлебац.

И проживе таким животом пуних шест година. Милост владарева о крсном имену — ослободи и њега робије.

VII.

Баш је било у очи Божића. Страшна зимска ноћ. Као да се небо заклело да земљу упропасти па послало све вихоре и нечасне да своја чудеса по њој проспу... То је уједначило таман од неба до земље, па само бије у очи. Нигде жива створа на тој мењави све се сакриво и побегло: и тнца у дуљу и пас у кочину.

Једини Велисав грца по дебелу целцу, једини он дао се на посао; једина мржња не презаше ни од Бога ни од ђавола! И у крвоједном зверу можеш срце наћи, ал и у човеку што мрзи — никада!...

Он је посртао, падао и опет се дизао. Ишао је корак напред а два назад, али је тек ишао. До зоре мора он стићи кући Ненадовој, мора окрвавити његову чесницу и печеницу, па ма се против њега и сами Бог заклео!...

Мењава је беснила скоро до пред саму зору, па онда попусти. Он је корачао сав ознојен и испребијан са срцем пуним жудње за осветом:

— Ама зар и овај Божић да му олако прође!... Не, не, неће!...

Па се маши у недра и ту напина пиштољ, који је био напуњен, потпуно спреман да угаси живот човечији.

— Још мало! — узвикивао је. — Још мало! Стићи ћу кад треба!...

И опет је напрегао сву снагу...

Већ је видео кућу и свећу што светли кроз малени прозорчић... Само још неколико корака и ето га на прагу кућном.

И напреже се, прескочи плот и уђе у двориште. Ту, кад је био већ при крају циља свога, кад рукама могаше прихватити зидове беле кућице Ненадове, издаде га снага... Осети неку лаку несвестицу која га занесе и он се прихвати за зид и наслони главу на њ.

Кад је себи дошао осећао је како му бурно бију дамари. Али је у исти мах осетио и таку немоћ да не може ногом маћи... Покуша један пут, други пут — не може! Несвестица га опет обузе и он се опет наслони...

Колико је тако стојао ни сам не знајаше, тек га прену разговор из тога полусна. Он познаде Љубичин глас како тепаше детету:

— Ходи, Радо, срце моје! Како те је мајка лепо ноћас сањала!...

— А шта си сањала? — упита је Ненад који се обуваше.

— Сањам, као дошао Велисав, па га узео на крило па му тепа и мази га!...

Он прену на ту њену причу и принесе главу ближе прозору.

— Весели Велисав! — рече Ненад — Шта ли он сад ради?

— Мора да му није добро? Не допада ми се што сам га онако весела сањала. Знаш, био је весео као некад, па се смеје, смеје, закоцаји се од смеја!...

— Веселник! Вала да ми га ђи још један пут видети, па не бих жалио умрети! Ако Бог да те дође, ја га не пуштам од себе! Ево му и куће и имања и свега!...

— Па ћемо га лепо оженити и окућити! Сиромаш! Мора да онда није био при свести!...

— Пресртне је ђуди и то му дошло хака глави! Нисам ја знао шта је њему, неби од свега тога ништа било! — вели Ненад...

Велисав осети како се нешто миче у грудима његовим.

— Кад би Бога нешто чики довео, најо! — рече дете.

Велисаву ударише сузе кад чу шта дете рече. Он осети како се нешто ледено топи у грудима његовим. Нека нечувена сила повуче га прозору и он провири. Виде их све троје где седе и разговарају...

И, чудновато! Срце га повуче тамо, њима. То више не бежу за њ мрска лица. Он виде и опет оног добричину Ненала који га је толико пута притишкавао кад би плануо; виде оно мило лице Љубичино онако исто добродушно као некад...

Он оступи од прозора.

У тај мах забруја нешто и диже се над њим као кад. То јекну звоно са звоника оздо из села... Полише га сузе, полети вратима и отвори их... Из собе се појави Љубица са свећом рекавши гласно на вратима:

— Поранио полажајник!

А њему се оте из уста:

— Христос се роди!

Љубица викну од изненађења. Његов глас окамени је; Ненад на тај поздрав излете и викну:

— Велисаве!...

После неколико тренутака посу га Љубичина рука пшећицом и кукурузом, а он приђе огњишту, докопа прегорели бадњак и поче њиме кресати ватру. Варнице су прскале око његове главе а сузе му лише из очју док грцајући говораше:

— Оволико здравља!... Среће!... Берићета!... Напретка!... дај Боже овоме дому!... Подржи га и удржи, Боже, оволико година!...

ВЕРОНКА ХОРВАТ.

— А гле, Јулчика! Од куд ти сестро? подвикну једнога дана на великој пијаци, где се риба продаје, позната служавка Веронка Хорват.

Тај се узвик био односио на једну малу, жгољаву женску, огрнуту у неку шарену махраму,

— Из затвора — промрља упитана.

— Из затвора? А због чега си била тамо?

— Због оног броша госпође Катинке. Замисли само! Издржала сам равно три месеца у Пожаревцу. Јутрос сам лађом дошла.

— За такву тричарију три месеца! узвикну Веронка па се пљесну обема рукама. Па где ћеш сада?

— Ни сама не знам...

— Ходи са мном. Станујем за сада у палилули близу „Последњег гроша“. Причаћеш ми тамо твоје јаде, а ја ћу ти дати савета, како ћеш се у будуће управљати.

У једној малој собици, близу „Последњег гроша“ идући „Краљевој штали“, седеле су две женске поред топле пећи. Једна беше тужна и занета у своје мисли. Друга пак непрестано ћереташе, причајући своје доживљаје и старајући се, да ову младу женску упуту на „стазу свога живота“:

— За једну тричаву иглу...

— Није, него брош!

— Све једно! Брош или игла, то је ситница! За такву тричарију одувати у затвору три месеца! Море, то је нешто, да те цео свет опљује! Ја друкчије радим! Прво стрпам госпоњу у цеп, па онда дигнем њене паре и адићаре. И опет—ништа. Истина,

два пута сам због тога долазила пред суд, па ме опет пустише — из недостатка доказа. Доказа? На! То ће они наћи доказа противу мене! Стари сам ја мајстор, сестро, стари! Не идем ја одмах на орман или шифонер! Јок! Ја радим најлак и из потија. Прво меркам добро где ћу се погодити у службу. Кад видим господина потуљена, млакоњу, онда знам колико је сати. Или је под папучом или је — нокташ. Ти знаш већ шта мислим? Све једно, у оба случаја ја сам у добитку. Уђем у кућу. Направим се светац. Све сам на нокту и господину и госпођи. Код господина

се успијам, преврћем очима и показујем своје беле зубе. А код госпође? Хе, код ње сам са свим друкчија. Њој се удварам, да стечем њено поверење. Истина, има госпођа, које одмах дођу на лепак. А има и таквих, које се чувају, као што чува змија своје ноге. Ама ја све прокљувим. Тако на пример код госпође Ластичке ишло ми је мало потеже. Ама моје око све види. Приметила сам, да у њихову кућу често долази г. Срета, онај из министарства финансије; знаш, тамо у парку, преко од касарне?... Одмах сам видела да ту има нешто, па сам само — вребала. Госпођа се изговараше пред господином, да му је она новодацка за Сару Масаџику, и да је већ успела, да се та ствар сврши до Божића! Чула сам једном, како је казала своме мужу; „ако ми ово испадне за руком, г. Срета исплатиће све твоје менице. То ми је обећао. А то мора и да учини, јер ће му донети мираза 1000 дуката“... Ту си лијо, мислим ја, па удвојим своју пажњу. Једног дана тако после подне, кад је господин отишао у канцеларију, дође г. Срета, Зацрвенио се као рак, па полако уђе у собу код госпође. Мене није видео, јер сам стајала у тај мах поред кухињских врата. Лола једна! Мора бити да је вребао из кафане, кад је господин отишао у канцеларију, па онда дошао код госпође. Даље ми није требало ништа. Знала сам већ и новодацкику и младожењу. Учиним се као да рибама кашике и ножеве. Уђе госпођа у кујну. Ослови ме: шта радиш Веронка?“ „Ето, рибама есцајх“. „Добро, рече она, пожурим се, па онда иди у подрум и нацепкај дрва. Ама, гледај да буде бар за два-три дана, јер нам требају, а и ти да не трчкараш сваки час“. — „Разумем, одмах идем у подрум“... Госпођа оде, а ја бацим „есцајх“ у крај, па ти се спремам на посао. Постојаш неколико тренутака. У соби тишина. „Прошацовах“ ситуацију, па у један мах рупим у собу. Циркус! Прави — циркус! Госпођа се зграну од чуда а ја се, Боже, заруменела од стида, па покрила очи кецељом. Изиђох као — постићена. Није прошло ни неколико тренутака, кад, ето ти г. Срете код мене у кујну; тутну ми

наполеон у шаке, и прошапута: „ћути“. За тим изађе напоље. Од тога доба живела сам као бубрег у лоју. Госпођа ме кључка као гуску за — славу. И новаца, и хаљина, и ципела, ама све... Једном, кад је господин седео после ручка са госпођом, чух где му она рече: море, ова девојка вреди пара! Добра, поуздана и вредна. Добро би било, да јој повисимо плату, јер је може други примамити, а то би била штета. Господин приста на то. И тако ја добих већу плату. То сам и чекала да ме госпођа хвали, а после је већ моја брига. Кад сам имала све конце у рукама, и кад ми се већ досадило на једном месту, онда одпочнем свој — занат. Једнога дана кад је госпођа отишла негде на „Енглезовац“, ја се увучем у велику собу; отворим орман и покрадем све драгоцености. Било је ту: и „брезлетна“, и прстења, и колие-а и нешто — новаца. Нећу те слагати, али сам тада ућарила преко 1000 динара. Онда сам чекала подне. Кад је дошао и господин, и кад су сели за сто, ја уђем у собу и затражим отпуст. Они се обоје згрануше. Обрлаћали су ме, молили, саветовали, аја, никако не одустах од своје немере! Навела сам за узрок — удају. И тако после ручка скупим прње и одем. Господин ми исплати све лепо и још ми даде 3 динара више, а госпођа ми тутну кришом банку у шаку. Шта је после било, не знам, ал' то знам, да ме је госпођа пред господином за ову крађу бранила, и да је за то био окривљен неки тестераш, који је тога дана у комшилuku дрва секао. Ето, тако ти ја сестро радим. Једним ударцем убијем две муве. А није као ти. За један тричави брош три месеца у затвору! Море, слушај ти мене, па овако ради! Ако не можеш зауздати госпођу, а ти мети „рогу“ господину на врат, па ћеш опет бити у — добитку...

Ето, тако је Веронка причала Јулчки. Али није баш све тако. Ударала је она и на ормане. Поред крађа за које се она хвали да се незнају, покрала је и г. Др. В. Ђорђевића, лекара, и г. Васића, окружног начелника у пензији. За оба ова дела, истина, извукла се испод суда, али то није било као што она прича „без доказа“. Пуштена је она само добротом ова два човека, који су јој на претресу опростили казну.

Веронка је родом из Темерлина у Бачкој. Вере је католичке. Мађарица. Има 27 година. У Београду је од пре 16 год.

Гледајте је само. Очи јој мало зрикаве. Здравно је лукава и препредена. Зна вам та на чему „ђаво спава“... Клоните се оваке „служавке“ да вам „не запали кућу“... Оваке „мустре“ чешће ћемо проказивати у нашем листу. Има их од сваке—руке.

ИЗ ПОЛИЦИЈСКОГ АЛБУМА.

Тихомир Дукић, звани „Шубаран“ нема више од 16 год. Не зна се броја, колико је до сада био иступно кажњен. Махом су те казне изречене због крађе и скитње.

У књизи, у којој се бележе иступно кажњена лица, готово свако треће име његово је. Но он се није хтео само тиме задовољити. Он је хтео да се прослави и у другим више познатим делима. Хтео је, како он сам вели, да се прочује међ осталим „шатровцима“ као вешт и дорастао за свој „тешки посао“. И прочуо се... Ваљда се још наши читаоци сећају оног догађаја, који се десило на дан 14. октобра т. год. Тада, пред само вече, један дечко ушао је у хлебарницу Николе Димитријевића хлебара овд., у кући Андрејевића банкара. Чим је ушао (атада није било у дућану никога) он је у тренутку извукао чекмеце

Тихомир Дукић, „Шубаран“

и из истог узео преко 300 динара. Тај дечко није био нико други него главом Тихомир „Шубаран“. Док је „Шубаран“ вршио у хлебарници ову операцију, дотле су се, за сваки случај, налазили у непосредној близини Николине хлебарнице,

Никола Штрбић, „Опра“.

његови присни другови: Адам Исајиловић „Чакар“ (чију смо слику донели у бр. 12. „П. Г.“ а у једном од идућих бројева донећемо и новију); Никола Штрбић „Опра“ и Немања Живојиновић. Они су имали тај задатак, да пазе на свет, који улицом пролази, и да спрече сваки додир са њиховим другом „Шубараном“. Кад је Тихомир већ био готов са својим „послом“, они су му помогли да побегне.

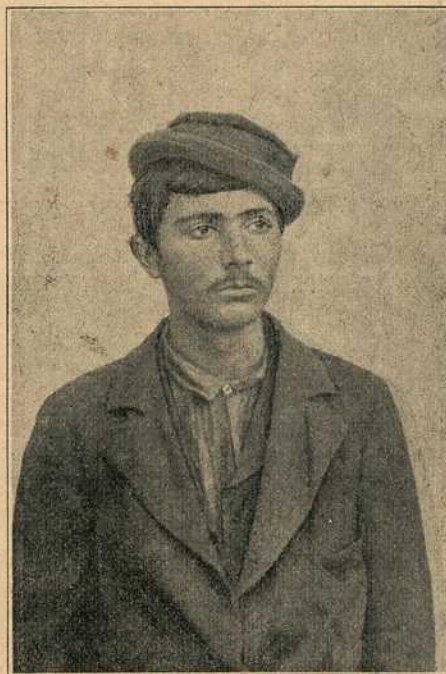
То су помогли тиме, што су се, на вику газда Николину, помешали међ светином и жандармима, те су, лармајући и протестујући, дали прилике „Шубарану“ да умакне. Те исте ноћи поделили су украђени новац.

Купили су и нова одела; лумповали, па онда сва тројица отишли у купатило да се, како веле „избањају“ и „отресу — старе рђе“... Шубаран је волео да представља кавалера, па зато се разметао, — и у купатилу Пера Петровића давао „бакшиш“ момцима који су га послуживали у његовој кабини.

Према начину извршене крађе, коју је извршио „Шубаран“ у хлебарници Николиној и опису, који се од хлебара добио, знало се одмах да је Шубаран извршио ову операцију. Рад полицијске власти за трагањем ових лопова био је брз и енергичан. Већ 15. Октобра у вече, сва четворица беху похватани и спроведени у главну полицију, где их је познати им „хотелијер“ чича Дојчин лепо и „услужно“ дочекао. Само је једно било чисто и јасно: да су већ сав покрађени новац — потрошили.

У допуну биографије „Шубаранове“ вредно је и ово забележити. Приликом сликања у главној полицији, кад га је дотични чиновник почео саветовати да се поправи, рекао је: батала господине Ђорави посла! И неки су Министри допадали затвора, па им опет ништа није сметало да опет буду Министри. На ово је одговорио Милутин Милошевић „Ђора“: овај обешетак обећава много!

Тихомир је родом из Обреновца. По речима Милутиновим он заиста — много обећава у неваљалству и злим делима. До сада је пробао ове занате: берберски, бакалски и зидарски, ал' их је све напустио. Ко зна, шта ће напослетку од њега бити? Ово красно друштво; ова четири примерка највештијих и најдрскијих лопова, ми приказујемо нашим читаоцима. Нека се бар добро запамте, јер се појављују и онде где им се човек и — не нада. О Штрбићу и Живојиновићу, имаћемо прилике да говоримо опширније.

Немања Живојиновић.

Ово је право лоповско „тројство“. Да би били потпунији, ми ћемо у кратко, по званичним подацима, оцртати сваког за себе од ова три лопова. Тако: Мита Витез, звани „Штета“ родом је из Жабља (Бачка у Ауст.-Угарској). Има око 38 година. По занимању био је келнер. Писмен је. У Србији стално живи (боље да није ни дошао) од 1882. године. Прву опасну крађу извршио је Стевану Николићу кафеџији из Београда. За ово дело првостеп. суд за варош Београд осудио га на три године робије. Од ове осуде издржао је годину и пет месеци па је помилован. Миту није робија поправила. Видимо га

Мита Витез, „Штета“.

и по други пут на робији. Извршив 1887. год. више опасних крађа Апостољу Костићу хлебару и Димитрију Ристићу бив. дуванији и кафеџији код „Миријева“, био је осуђен од стране првостепеног суда за вар. Београд на — смрт, но у путу милости ова му је казна замењена са 20 година робије. За то га и по други пут видимо у казамату београдском. С робије пуштен је Октобра месеца 1895. год. Издржао је свега 8 година а за 12 година био је помилован.

Ни смртна осуда није ништа на Миту утицала. Године 1896. осуђен је опет од стране суда вар. Београда на две године затвора због крађе. Са ове осуде пуштен је 31. Марта тек. год. Научен да краде, он је даље у злочина дела газио. Тако, ноћу између 7. и 8. Новембра тек. год. у друштву са Живком Милосављевићем и Михаилом Глишовићем исекао је касу Николе Ковачевића магације оvd. Из касе однели су преко 5.000 динара. После 10 дана ухаћен је Мита у Паланци.

Полиција је енергично на овоме делу радила. Мита је одмах кривицу признао и данас још страхује од — куршума. Код њега је претресом нађено око 1.600 динара. У Паланци је становао код Љубице Радојевић своје љубазнице. Код ње се и одиграо један чин из „трагедије“, у којој је Мита пао као жртва љубави и плена „неверне“ љубазнице“. Љубица, опазив да

Мита има доста новаца, једном га приликом опљачка а за тим га пријави општинском пандуру Михаилу Јовановићу. Михаило ухвати Миту; одузе му оно мало новаца што му је још после крађе Љубичине остало, па онда дочепа и Љубицу, којој такође сав новац одузе и обоје их преда општинској власти са 1.000 динара, а остале новце утаји, за шта је и он стављен под кривичну истрагу и у притвор...

Живко Милосављевић.

Живко Милосављевић родом је из Грошнице, среза гружанског. Има 28 година. Ожењен је. Отац му је по занату тешлер али се занима и трговином. Тера често волове за Аустро-Угарску. Живко је до сада два пута осуђиван. Први пут 1885. године због крађе Милану Вујовићу сељаку из Грошнице, осуђен је на две године робије. Судио му је првостеп. суд крагујевачки. Од ове казне издржао је свега десет месеци. Други пут, 1890. год. осуђен је опет од стране крагујевачког суда на осам година робије такође због крађе извршене једноме тамошњем тргов. Са осуде пуштен је 1894. год. у Априлу месецу. Он је по казивању Митином набавио нужне алате за пресецање касе Николине. Ето, то је други друг Митин. Сад ћемо прикарати у кратко и трећег.

Михаило Глишовић.

Михаило Глишовић такође је родом из Грошнице. Пада по сродству брат од тетке Живку Милосављевићу. Он има од прилике 28 година. Ожењен је, има једно женско дете. Са Живком „тргује“. „Набављају“ стоку, коју ортачки продају, јер ортачки и — краду. Има и млађег брата Милана, о коме се ништа хрђаво не зна. Михаило је до сада

једном био осуђен због крађе извршене Милану Раденковићу и кумп. из Крагујевца. Помиловањем сведена му је казна на две године. Са осуде пуштен је 1893 год. Ето, то су та три лопова, то „тројство“ од којег пати наше друштво. Један је од њих — Мита — осуђиван и на смрт, па је ипак остао онај стари — лопов... Ни осуде, ни казамати, ни тешки окови, ни онај мучан и тегобан рад, није могао да поправи њихов карактер, и да им да правац поштење живота. За такве окореле злочинце треба угушити осећаје милосрђа. Помиловање, као блага пролетња дажда треба да падне на душу, која није у пороку огрезала. Оваке индивидуе и оваки злочинци треба да осете сву тежину правде...

ЛОПОВ БЕЗ — СРЕЋЕ.

— Ја?... Мани молим те! Та ваљда нема под небом кесароша несрећнијег од мене! Да се за зелено дрво ухватим и оно би се осушило! Ама, таквога можда није свет запамтио што је — код мене!

Тако је говорио мали Микица, кесарош и варалица. На лицу му се видело очајање. Грозничаво стиште главу рукама и хукну: Малер! Да полудим од тога — малера!

— Па де ми причај што год о томе твоме малеру, рече му један његов сабрат у скривеноме месташцу „Таш-мајдана“... Збиља! Тамо се некад скупљала сва мангупарија из целе Србије. Свуда унаоколо гђ камен, а озго сандуци и крстаче са гробља. Тамо горе мртви мирно почивају, а испод њих злочинци смишљају планове да им што више „кирајџија“ пошљу тамо — горе.

— Да ти баш и причам. Слушај. Ја сам ти лопов без — среће. Где год сам што макао, свуда сам на малер натрапао. Тако једном седим у „шареној механи“. Ни марјаша нисам имао. Пушио сам неки крчак од кога „деца са банка у несвест падају“... Премишљам, како би што зарадио. Преко од мене седи неки чаршинлија. Извадио лепу кутију од сребра па прави цигару. Ха, помислим, и та је кутија добра, кад друго што нема. Може се уситнити кад год хоћеш. Скројио сам био план. Он је већ спустио кутију у џеп. Замотам своју цигару и одем код тога човека да припалим. Моју лепу ћилибарску мундштиклу стрпао сам у џеп од прелука. Док сам своју цигару припаљивао, смотао сам му из џепа кутију. Захвалим се лепо, па комотно изађем на врата. Тек код „две буле“ застао сам. Извадим ку-

Гледам, лепа и вреди брат брату 10 динара. Добар њар, мишљах. Хтедох направити цигару. Бркнуем по цеповима, нема ми њилибарске „мундиштикле“. Плеснух се руком по челу. Није друге, она ми је лола макла моју красну „мундиштиклу“, коју је неко од другогга смотао, а ја опет предигао од Лазе Ђака у кафани код „доброг јутра“. Ама „мундиштикла“ и по! Добио сам за њу 2 дук. цес, па је нисам дао. Еле, онај беше већи коцкар од мене. Па зар то није малер? Зар ја нисам човек без — среће. И то још није све мој брајко. Кад сам једном на великој пијаци понудио ону кутију Трајку магазацији, да је купи, он је стаде окретати па тек викну: а бре лопове, ти ли смота моју „тубакеру“? Те ти мене за јаку па у главну полицију. Тамо сам одувао читав месец дана за другогга. Па зар то није малер? Зар ја нисам човек без среће?

— Слушај даље. Мојој несрећи нема краја. Онај обешенџак Живко „Домишљан“ донео од некуда неколико кутија „џетен-алве“. Јели смо некодико дана. Питам га, од куда му, а он ми рече да је предигао са „џепенка“ Бенџе бакалина. Само вели, провучем руку кроз даске на „џепенку“ па смотам и алве и смокава, и боибона и свега. Тако се ја костирам већ месец дана. Пробај само, па ђеш се уверити. Ето, довече. Ја би с тобом ишао али ме зуб боли... Једва сам чекао вече. Знам дућан. То је био онај на зерек. Сад га тамо нема. Кад се подобро смркну одем на зерек. Ноћ мрачна. Полако се довучем до џепенка и турим руку унутра да смотам што ми до руке дође. Но тек што сам руку провукао а нешто шклоцну те ме зубима дохвати за руку. То беше нека лисичија клуса. Почех трзати руку а она пуста клуса ни маћи. Стеже ли, стеже, да ми светлаци почеше на очи искакати. Нисам могао дуже бол издржати. Стадох запомагата. Скупнеше се патролције а дотрча и газда на вику, те одапе клусу а мене сподбеше патролције па у — апс. И за то сам одувао месец дана. Па зар то није малер? Зар ја нисам човек без среће?

— Још нисам готов! Има пуна торба мојих несрећа! Слушај само!... Једном ме нађе на великој пијаци Крста пиљар па ме упита: а бре шуле, што радиш? Бре, бре, такав момак па скрестио руке и блене као теле у шарена врата. Море, они твоји аламани донеше ми јуче 40 пари живине. Незнаш која је од које лепша. И платио сам им поштено. Пар по 60 пара динарских. Дао сам им равно 24 динара. То су паре, шуле, паре!... За тим ми пређе и шану ми на уво: они све то мотају тамо у палилули. Иди па ми сутра донеси који пар. Биће и за тебе и за мене! Ја се окретох од њега, па се упутим поред позоришта на палилули. Шврљао сам тако које-куда док се није смркло. На неколико места смотрио сам пиљаж како се наместила на гранама од дуда. За тај сам посао понео парче сумпора. Чим дођем под дуд а ја њу запалити сумпор и кокошке саме падају доле. Знаш, занесу се од онога дима, па падају ко гњиле крушке, ама неће ни једна да квекне. Таман ја унао у авлију, кад ти се заплетем у неке даске. Неколико падоше са треском на земљу. Прилегнем земљи и угушим дисање. Ама нисам честито ни дануо, кад тек прасну пушка. Тане удари у једну даску крај мене и ја цикнем од страха. Из куће изађоше неки људи вичући: уби смо кују! Е, лијо нећеш нам више десетковати кокошке! Како се зачудише, кад место лисице, нађоше мене код дасака... Сподбеше ме за јаку, па ме предадоше патролцији а овај ти мене право па у — апс! Па зар то није малер! Зар ја нисам човек без среће? Море, могао би ти до зоре причати моје малере, па опета не би било краја! Нећу више да крадем! Сад њу ударати у — варање. Зар њу ту бити боље среће. Причају ти како сам у томе послу прошао...

НЕКАД И — САД

Овде ћемо да прибележимо два случаја, која вреде пажње наших читалаца.

У „Званичним Новинама Књажевства Србије“ од 1858. год. штампано је, поред осталогга, и ово:

„У конку ђумрука београдског, нашао је осмостриле читалиште јутрос један дукат цес. и овај управитељству вароши ове предао. Обзнањујући о овоме управитељство вароши Београда, позива онот, који је овај новац изгубио, да се са достављеним доказатељствима пријави, па ће му такови издати.

№ 9342. Издано од стране Управитељства вароши Београда 10. Децембра 1857. год. у Београду“.

То је било *пре* а да видимо *сад* како је.

Пре извесног времена, читали смо у једном нашем престоничком листу ово: „На трамвају бр. — покраћен је један господин. Лопов је на вешт начин томе господину извукао из прслука један цесарски дукат. Препоручује се пажња публици на сумњива лица, која се радо увлаче у трамваје, само да могу кога покрасти“...

Дакле, *пре*, ако си изгубио новац, он се нађе и предаје полицији, која те тражи да ти га врати, а *сад*, мораш руку да држиш на цепове, да ти лопови новац не *извуку*.

БОЛ И СУЗЕ

(слика из живота једног малог скитача).

Бадње је вече. Снег се белио по београдским улицама. Људи хитају у базаре, да покупују играчака за своју милу и драгу децу. Улице су живе. А тамо на свето-Марковом гробљу, како је тамо? Гробови нѐми. Преко крстача и споменика пао је снег, па се чудновао бџлеса у овој тихој ноћи. Иза споменика једног нешто се миче. Да л' то анђели објављују мртвима светли празник Христовог рођења?... Полако. Ено, прилика се једна јави. Мала, бледа, нејасна... Креће се. Значи, да је то жив љуцки створ. Поче духати у своје озебле руке. Са једнога споменика, фењер је пустио своју слабу светлост. Прилика крочи ближе. Беше фигура јаснија и одређенија. То беше неки малишан у јадном и похабаном оделу. Окрете се неколико пута, као да је чуо неки тајанствени шапат, који долазаше доле — из гробова. Задрхта. У очима заблисташе сузе. Лаганим кораком изађе из порте, и упуту се у варош... Свет се тискаше улицама... Малишан пође у кнез-Михаилову улицу. Јасна, електрична светлост обасја му лице. Беше блед и увео. Често је духао у своје озебле руке, да их одкрави и загреје. Мимо њега прође један господин носећи једног малог дрвеног коњића.

— Ала је леп, — прошапта малишан.

На домаку његовом појавише се „вертепаши“.

— Ах, тако сам и ја лане ишао, — уздахну малишан. — Ал' онда ми је био жив отац; онда ми је била жива моја слатка мајка. Сад сам сам — саморан. Неколико сам пута био у апсу за — скитњу. Па шта њу? Нико ме неће да прими! Сви се од мене склањају... Ах...

У тај мах прође један човек, који је носио многе лучице и друге дечије играчке. Малишан угушено врисну: ох, како је то лепо!...

Његове очи несвесно блудаху далеко... далеко... Можда му се у томе часу јави прошлост. Можда се сетио своје кућице, својих родитеља, њихове милоште и љубави... И опет му се на трепавицама заблисташе сузе... Људи су хитали... Улице беху препуне разнолика света... А малишан још једнако стоји под стрехом једне куће и гледа несвесно у ту светину која граби својим кућама, да у благој и топлој собици са својом дечицом прослави ово вече...

Поред њега један његов вршњак пронесе „аристон“. Из радозналости поче га окретати. Јасни звуци једне лепе песмице проламаху ледени ваздух. Малишан под стрехом кликну: ах, како је и то лепо!... Како је лепо!...

У то се појави жандарм са линије.

— Шта ђеш ти ту?

— Ништа, — прошапта малишан. — Гледам играчке.

— А чаме се занимаш? — јекну строги глас чувара јавне безбедности.

Малишан јаче задрхта. Са његових усана једва се отиште: *ни чим*.

— Дакле скитница?

Малишан узверено гледаше у то строго лице „позорниково“. Није могао речи проговорити. Хтео је ипак нешто да изусту, али га сузе загушише.

— Напред!

Малишан пође несвесно пред жандармом. Хукаше често у своје озебле ручице, па као у некоме бунилу шапташе идући главној полицији: и коњ је леп, и лучице су лепе, и она је музика лепа... Све, све је лепо... лепо...

Освано је Божић. Кроз решетку једне апсане у главној полицији, видила се бледа глава несрећнога сиротана. Као да су бледе његове усне шаптале: све, све је лепо... И коњ, и лутка, и музика! Ах, све, све је лепо...

Да мало размислимо. Зашто се у нас не подигну занатске школе? Зар онда не би било мање беспосличара у полицијским апсанама?... Овај малишан још није почео красти. Ал' друштво у коме се налази, околина у којој се креће и живи, зар све то неће подстаћи у њему жељу за — крађом? О овоме ваља озбиљно размислити.

ОПЕТ ПРЕВАРА НА — ЛАЂИ.

Добили смо од једнога пријатеља из Неготина ово извешће: И опет је на „белој лађи“ била једна превара. Као да наше људе неће скоро да научи памети, како се треба на лађи и железници чувати од лопова, варалица и кесароша. Онај догађај, који сте изнели у вашем листу о оној превари, извршеној над оним сиротаном од стране две препредене варалице, истоветан је са овим о коме ћу вам овде да испричам. Ево шта се догодило на тој истој фаталној лађи, која као да је „батли“ у вожењу варалица и других људи те „срте“...

Ђорђе Радивојевић тежак из села Жолне, среза заглавског округа тимочког, враћао се из Румуније где је био на „печалби... Путовао је том црном а не — белом лађом. Од своје печалбе замогао је у један замотуљак 70 динара у злату. Хтео је сирому да плати порезу и да обрадује своју дечицу топлим одећом. Ал' неваљали људи предгоше му и ту циглу и једну имовину његову. На тој лађи бежу и два непозната човека. Један је имао 30—35 година. Беше ројав у лицу од богиња. Црномањаст, раста средњег. Други беше мали, добро развијен. Лица плава и дугуљаста. Година као и онај први. Јадни Ђорђе ушао је у горњу кабину да се мало огреје, јер беше хладно... И ова два човека бежу тада у тој кабини. Један од њих изађе напоље ал' у ходу испусти свој новчаник. Онај мањи то примети, па кад изађе онај први он се саже и дигне новчаник у коме је новац звецкао. Ђорђе је то приметио, па рече, да није лепо утајати туђ новац. Онај, што је узео новац рече му шаптом: ћути, да поделимо. „Заур“ је колико буде, а види се да има подоста.

За тим оба изађоше из кабине. Ал' у томе бапу пред њих онај што је, к'о бајаги, новчаник изгубио, па се продере на сиротога Ђорђа: ти си нашао мој новчаник. Знаш ја, ти си новац завегао у један замотуљак. Дај овамо иначе ћете ђаво однети. Ђорђе се правдаше. Извади свој замотуљак и показа своја три и по наполеона. Онај узме новац, загледа га и брзо га врати Ђорђу с речима: то нису моје паре. За тим оде без да је оног другог што питао. Ђорђе стрпа свој замотуљак у недра и изађе у Радујевац. Хтеде купити мало хлеба и кад је новац извадио видео је да у место наполеона има у замотуљку неке „марјаше“. Викао је, запознао га и био се у груди, ал' је лађа дотле пловила пут Видина.

Сирому Ђорђе морао се опет вратити у Румунију да наново „печали“ јер се није смео вратити кући без и једне кршене паре.

Тако нас извештава наш пријатељ из Неготине, и ми и овај случај доносимо у нашем листу у цели, да се путници добро чувају од оваких варалица, који само за то путују, да кога на путу опљачкају.

РЕЦЕНЗИЈЕ НА ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК.

„Правничко Друштво“ на нашој Великој Школи, у писму свом, упућеном нашем уредништву вели:

Господине Уредниче,

„Полицијски Гласник“, стручни лист за све полицијске радње, који ви уређујете, својом богатом и одабраном садржином, по општем признању, потпуно одговара својој задатку, те је постао од велике користи сваком правнику.

„Правничко Друштво“ на нашој Великој Школи, коме је задатак, да потпомаже свестрано правно образовање правника на Великој Школи,

сматра за своју дужност, да своју књижицу обогати вашим цењеним листом, који шири знање неопходно потребно сваком правнику, итд. итд.

1. децембра 1897. г.

у Београду.

Секретар,
Мил. О. Доронић
правн. II. год.

Председник
„Правничког Друштва“
Братислав М. Стојановић
правн. IV. год.

ПОТЕРА.

Карло Кауфман. Поред наших неваљалаца, доносимо и оне, које друге државе траже за извесна кажњива дела. Овај

је начин врло погодан, да наш свет види и сазна и о онима, који се махом стичу овамо код нас, не да раде и да у зноју свога лица заслуже свој „насушни хлеб“, но да доврше оно, што су у својој земљи били одпочели. Јасније рећи, да продуже свој зликовачки занат. И овај Карло један је од тих неваљалаца. Он је рођен у В. Кањиже. По народности је Јеврејин. Стар је 19 година. Млад ал' — опасан по друштво. Говори немачки, мађарски, а по мало талијански и српски. Раста је средњег. Лица дугуљаста. Косе угасите. Чела малог. Очију сурих. Носа правилног. Уста му мало накрива а доња у-

сница велика. Предњи су му зуби велики и искривудани, а уши такође велике. Он је извршио ово дело: у једној пештанској радњи учинио је превару и придигао на тај начин 3788 форината. Пазите на њега, па ако га ко позна нека га одмах властима пријави.

Ариф Дешировић-Макутовић, скитајући турски циганин, ноћу између 7. и 8. т. м. убио је своју матер Софију, па одмах са својом женом Рутом побегао незнао куд. Ариф има 30 година стаса је средњег; црномањаст и по лицу рошав. Има мале црне бркове. Од одела има чакшире црне, на ногама опанке и на глави црвени фес велики. — Пронађеног Арифа и жену му Руту, треба стражарно спровести начелнику ср. добричког с позивом на Бр. 8542.

Драгомир син Самуела Мајсторовића из Папратишта, ср. пожешког, извршио је крађу новаца своје оцу па незнао где отумарао 2. ов. м. Од новаца је украо и то: 30 динара у српским банкама од по 10 динара, 18 дин. у никлу од по 0.20 п. дин. и 7 дин. у бакру, свега 55 динара. Драгомир има 13 год. омален, црномањаст, има на десном образу белегу од изгоретине; од одела има на себи капут окрпљен од штофа, кошуљу и пеленгаће од тежињава платна, на ногама опанке и на глави стари фес. — Пронађеног спровести начелнику окр. ужичког с позивом на Бр. 13.256. или Управи града Београда на Бр. 27.325.

Светозар Јевтић, из Пајазитова, окр. крагујевачког, робијаш, побегао је 15. ов. м. с рада државног испред чувара. Светозар је стар 30 година, стаса високог, црномањаст, дугих образа, очи граорасте, косе црне и бркова малих — црних, од државних ствари однео је капу, гуњ, чакшире, кошуљу, гаће, оков који је на њему био нађен је. — Наређује се тражење. Пронађеног треба под јаком стражом спровести Управи државне ергеле у Ђурији с позивом на бр. 2133.

Милош Стефановић, келнер, родом из крагујевачког округа, окривљен је за извесну крађу. Он је средњег раста, црномањаст, малих црних бркова; на себи има од одела: капут плав — стари, панталоне од шајака старе, на ногама чарапе и опанке, а на глави просту дућанску шубару. — Милош се крије по Београду, а можда је отишао и негде у унутрашњост Србије. Пронађеног треба спровести Управи града Београда с позивом на бр. 27343.

ИЗЈАВЕ, ПОРУКЕ И ОДГОВОРИ УРЕДНИШТВА.

Сматрамо за своју дужност, да на овоме месту изјавимо нашу захвалност свима оним вредним полицајцима, који су се показали као тачни у прикупљању претплата за наш лист „Полицијски Гласник“. Ми им за сада не можемо на други, видљивији начин изразити нашу благодарност, а да се надамо, да ће и овај скроман знак наше пажње према њима, подстакнути у њима вољу, да и даље раде на прикупљању претплата. У бројевима који ће доћи у 1898. години, уредништво ће штампати имена свију тих вредних скупљача, те тиме одговорити ономе осећању које гаји према њима. Нема спора, да се само њиховим устаљаштвом наш лист шири и напредује, те тиме они сами показују своју љубав и према служби и према листу који је искључиво намењен њима и њиховоме напретку.

Молимо све поверенике — скупљаче — да нам благовремено пошаљу спискове претплатника за идућу годину, како би могли штампати адресе. Нарочито нам је ово потребно због премештаја чиновничког, те да знамо где је ко сада.

Од нове године обуставићемо лист и свима претплатницима у Београду, који нису на више потраживања платили за ових пет месеци.

Д. А. Ш. Београд. Добили смо ваше писмо и прилог под насловом: „Једна пресуда“ који гласи:

„Из акта чињеног ислеђења, као: из доставе жандармове, реферата писара, признања обвиненог Н. Н. и приложене пресуде, као и из књига овога кварта, излази да овде за Н. постоје два дела: једно дело из § 342. тач. 3. а друго дело из § 360. тач. 3. крив. закона.

Оба су дела доказана потпуно на основу § § 34. и 35. полицијске уредбе.

Учиницац је оба дела обвинени Н.

С тога квартал на основу предњих законских одредаба

Пресуђује:

Да се Н. Н. за ове своје две кривнице казни једном казном и то са . . . дана затвора с радом с тим, да се по издржању казне има прогнати на свагда у округ . . . . .

Пресуду ову саопштити Н. на подпис, на је одмах извршити.

. . . . . 1897. г. Београд. Члан кварта Н. Н.

У писму, питате нас: шта недостаје овој пресуди. И ми ево овде излажемо наше мишљење у погледу неправилности горње пресуде:

Кад је полицијска властшла, да у радњи окривљеног Н. Н. има два дела, и то, једно из § 342. тач. 3. а друго из § 360. тач. 3. крив. закона, онда је у томе случају требало основати своју пресуду и на § 323. крив. закона, јер је у исто време окривљени више иступљења учинио. Дакле, радња његова налази се у стицају. То је било вужно напоменути у пресуди ради одмерења казне. Што се пак ви у вашем писму позивате на § 320. и велите да овој пресуди и то недостаје, то не стоји. По последњој алинеји тога § 320., полицијски се надзор изриче само над крадљивцима (§ 391. крив. закона) а то се не види из ове пресуде, која је у опште врло површно израђена, јер јој недостаје и то, за што је ова пресуда одмах извршна (§ 15. и 16. полиц. уредбе) а то је требало у пресуди означити. Уредништво.

ШАЛА И ЗАБАВА.

Појезија у нас напредује. Чак су постали „стихоклепци“ и неки наши шатровци. Забаве риди, ми ћемо овде нашим читаоцима исписати неке стихове, које је „здељао“ на шатровачком језику један њихов сабрат. Јамачно је то било у београдскоме граду. Те нам је стихове предао један наш пријатељ из полицијске струке. Ево те песме.

„Од како су сиворничке новине,

Ница за нас шуштавице, ловине.

Ни пилавке, ни ситнога грандеља,

Скапаћемо у сред бела Мардеља.

Из речника „коцкарскога језика“ може се видети значај и смисао ове песме.

НАШИ ПРИКАЗИ.

Ишла је из штампе књига „Збирка расписа полицијске струке“ коју је скупио и средио по званичним подацима г. М. С. Владисављевић, писар министарства унутрашњих дела, и која је намењена употреби у полицијској служби. У њу су унети сви нигде не штампани полицијски расписи који данас важе, а поред тога и регистар расписа који су штампани у Зборницима.

Полицијски су послови разноврени и многобројни, јер је полицијска власт у Србији и иследна и судска и извршна. Ту се стичу послови свију струка, и свију грана државне управе. Кад се узме у обзир, да су полицијски расписи у свима канцеларијама растурени и погубљени, и да их ни једна канцеларија нема на једном месту скупљених и сређених — онда се заиста мора признати, да је овом књигом попуњена једна празнина у полицијској струци. За то би потребно било да је набаве сви полицијски и општински службеници за себе, и своје канцеларије.

У краљевско-дворској фотографској радионици г. Милана Јовановића има ових слика: слика Његовог Величанства Краља Александра, у униформи гардијског пуковника. Сем тога врло дивне и живописне слике из наше историје: Таковски устанак; Прелаз Срба под патријархом Чарнојевићем; Бошко Југовић, које су фотографски израђене у висини 66 сантиметра а у ширини 50 сантиметра са надписима, а стају 10 динара по комаду.

Ове смо слике добили на приказа и ми их топло препоручујемо свима окружним, среским и општинским властима, јер оне су врло леп украс за канцеларије и одговарају потпуно и духу и осећају нашега народа.

НАШИМ ЧИТАОЦИМА.

Овим бројем „Полицијски Гласник“ завршује прву годину свога опстанка. Наши читаоци имају досадњаје бројеве пред собом и могу лако оценити: колико је наш лист одговорно свом обећању. Са наше стране слободни смо само напоменути: да је сва српска штампа, без разлике партија, поздравила наш лист са похвалном оценом и, у исто време означила га као праву потребу у нашем дрштвеном животу. Такав пријем у новинарству и леп одзив, који смо нашли у публици, хрбре нас, да у овом нашем предузећу продужимо с већом вољом и јачом снагом. Ми ћемо се и у новој години трудити, не само да оправдамо успех, који смо до сада имали, него да наш посао на листу још више развијемо и обилатију садржину поштованим читаоцима изнесемо. Тако, одмах у првом броју, који ће изаћи на нову годину почеће опет излазити „Тасина Писма“ из бечке полиције. Радови г. Тасина познати су и у нас и на страни. Ранија његова писма из берлинске полиције, читали су наши читаоци, и сва наша штампа поздравила их је најодличније. Али писма о бечкој полицији биће још интересантнија, и донеће богати материјал за реформу наше полиције. Осим тога, „Полиц. Гласник“ расправљаће сва питања полицијско-правна; штампаће упутства за полицијске чиновнике; износиће ислеђења из наше и стране праксе; штампаће редовно слике и потере злочинаца и опасних лица; и најзад, за забаву публици доносиће истините приче из наше и стране криминалистике. Лист ће излазити као и досада, једанпут недељно; ну по потреби биће и ванредних бројева. Цена: чиновницима, учитељима, практикантима, општинским писарима и осталим званичницима у опште, годишње 12, полугодишње 6 динара. — Гостионичарима, механџијама и кафеџијама: годишње 12, полугодишње 8 динара. — Жандармима: годишње 6, полугодишње 4 динара, ну ови се могу по овој цени претплатити само преко својих команданата полицијске односно пограничне жандармерије. — Надлештвима у опште 20 динара на годину.

Уредништво.

